

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Győrött, 2019. április 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2018. október 30. napján kihirdetett 12.B.811/2017/38. számú ítéletét *megváltoztatja*.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre *súlyosítja*.

A pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

Az **1. Kft**-vel szemben elrendelt vagyonek Kobzás összege 9.120.000 (kilencmillió-százhuszezer) Ft.

A Veszprémi Törvényszék Bj.I.197/2016/2. tétele alatt nyilvántartott **2. Trans** Kft. tulajdonát képező 20110905 és 20110245 számú számlatömbök, továbbá a 667 számú és az **1. Kft**. tulajdonát képező számlatömb lefoglalását megszünteti, ezeket a lefoglalást szenvedő gazdasági társaságok részére kiadni rendeli.

A Bj.I.197/2016/4. tétele alatt nyilvántartott **2. Trans** Kft. tulajdonát képező 2011. évi főkönyvi katon, továbbá 1-6. sorszámozott lapon elfekvő és az **1. Kft**. tulajdonát képező számlamásolatok, szállítólevelek, költségek részletezése lefoglalását megszünteti, ezeket a lefoglalást szenvedő gazdasági társaságok részére kiadni rendeli.

A Bj.I.197/2016/13-15. alatt nyilvántartott „2011 Földházi” feliratú dosszié a 2011. évi főkönyvi katonokkal, a „2011 Főkönyv számlák” feliratú dosszié a 2011. évi főkönyvi katonokkal, a „2011 **bevallások** ÁFA” feliratú dosszié a 2011. évi adóbevallásokkal lefoglalását megszünteti és a **2. Trans** Kft. részére kiadni rendeli.

Egyebekben helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részében további tárgyalási nap 2018. május 16., a vádlott személyi adatai közül mellőzendő a tartózkodási helye, munkahelye, tisztsége, telefonszáma, és kiegészítendő azzal, hogy a személyazonosító igazolványának száma:

I n d o k o l á s

A Veszprémi Törvényszék a 2018. október 30. napján kihirdetett 12.B.811/2017/38. számú ítéletével a vádlott bűnösségét megállapította költségvetési csalás büntetében a Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pont és az (5) bekezdés b/ pont szerint, és 4 rb folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében a Btk. 345.§-a szerint.

Ezért - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap börtönbüntetésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és mellékbüntetésül 3 évi közügyektől eltiltásra, továbbá 5 évre a gazdasági társaság vezető tisztségviselői tevékenységének végzésétől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 forintban állapította meg. Rendelkezett az így kiszabott 1 millió forint pénzbüntetés

fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról a meg nem fizetés esetére. Megállapította a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját. A **2. Trans Kft**-vel szemben 25.041.241 forint erejéig, míg az **1. Kft**-vel szemben 16.163.225 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére; súlyosítás végett, a középértéket jobban közelítő tartamú szabadságvesztés kiszabása és közügyektől eltiltás mellékbüntetés felemelése érdekében fellebbezett.

A vádlott 3 napi gondolkodási idő után bűnössége megállapítása ellen, elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítéséért, a szabadságvesztés felfüggesztéséért, a szabadságvesztésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre, pénzbüntetésre, foglalkozástól eltiltásra ítélet ellen, a vagyonek Kobzások, a bűnügyi költségre kötelezés ellen, eljárási szabálysértés, a tényállás megalapozatlansága, az indokolás minden része miatt, hatályon kívül helyezés érdekében fellebbezett.

A vádlott védője - ugyancsak 3 napi gondolkodási időt követően - az ítélet minden rendelkezése és intézkedése ellen, továbbá eljárási szabálysértések miatt, valamint az indokolás ellen élt jogorvoslati kérelemmel.

A vádlott **védője fellebbezése írásbeli indokolásában** a bejelentett jogorvoslati kérelmét minden tekintetben fenntartotta és kifejtette, hogy a vagyonek Kobzással érintett cégek jogi képviseléről az elsőfokú bíróság nem gondoskodott, ezért érdekeiknek védelme nem volt biztosított.

Sérrelmezte, hogy a törvényszék a terheltre hárított bűnügyi költségbe beszámított a szakértő igazságügyi szakértő díját is, holott a szakvéleményt a védelem nem fogadta el és a szakértő személyét, kompetenciáját illetően is kifogást emelt.

A **vádlott fellebbezése írásbeli indokolásában** fenntartotta a felmentés iránti kérelmét azzal, hogy ha erre nincsen lehetőség, akkor másodlagosan a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését kéri.

Rámutatott, hogy az ügyészség nem bizonyította minden kétséget kizáróan a bűnösségét, a bíróság pedig téves álláspontra helyezkedett a pályázati összegek kiutalási és elszámolási időpontjai tekintetében. Kérte kizárni a bizonyítékok köréből szakértő szakértői véleményét, aki - álláspontja szerint - rosszul állapította meg a támogatási szerződés keretében vásárolt gépek értékét. Sérrelmezte, hogy a bíróság nem vette figyelembe az általa csatolt igazságügyi könyv- és adószakértői véleményt, ezáltal rosszul állapította meg az ÁFA adónemben a vagyoni hátrányt.

A felsorolt eljárási jogi hibákra figyelemmel kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.21/2019/1-2. számú átiratában** az ügyészi fellebbezést módosítva tartotta fenn, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte. Álláspontja szerint a törvényszék a perrendi szabályok betartásával, a szükséges és lehetséges mértékben folytatta le a bizonyítást, amelynek eredményeként törvényes és logikus mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, melyet a bizonyítási indítványok elutasítása sem tesz felderítetlenné. Indokolási kötelezettségét is teljesítette, amikor a feltárt bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve logikus magyarázatot adott a tényállás minden megállapítására. Okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és a cselekményüket is törvényesen minősítette. A tényállás kiegészítését csupán a megszegett adójogi szabályok megjelölésével tartotta szükségesnek. Az ügyész egyetértett az időbeli hatály tekintetében az elbíráláskor érvényesülő Btk. rendelkezéseinek kedvezőbb voltával és alkalmazásával.

Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem kézbesítette az ítéletet a vagyonek Kobzással sújtott jogi személyek képviselőjének, amit pótolhatónak tartott a törvényszék e körben kifejtett álláspontjának alaptalannak tartása esetén.

Indítványozta a tényállás kiegészítését a vádlott további büntettségével, a megszegett adójogi és számviteli szabályokkal.

Rámutatott, hogy a bűnösségre vont következtetés, a megállapított bűncselekmények minősítése helyes és a büntetés kiszabási körülmények felsorolása is teljeskörű, de a törvényi minimumhoz képest való kétszeres leszállás nem helyes, mivel a vádlott nem bűnsegédként követte el a befejezett stádiumba jutott bűncselekményeit. Kifejtette, hogy a szabadságvesztés mellett alkalmazott pénzbüntetés végrehajtás esetén történő átváltoztatás börtön fokozatban lehetséges, mivel a szabadságvesztés is ebben a rezsimben hajtandó végre.

Felhívta az ügyész a figyelmet azon bűnjelekre, amikről a törvényszék elmulasztott rendelkezni, vagy azokról nem egyértelműen döntött. Indítványozta a rendelkező részben feltüntetett tárgyalási napok, és a vádlott személyi adatainak korrekcióját.

A főügyési átiratra tett **észrevételében** a védő több pontban csoportosította az elsőfokú eljárással szemben és az ítélet tekintetében emelt további kifogásait.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság 2018. január 1. és július 1. napja között, majd az új Be. hatályba lépését követően sem volt törvényesen megalakítva, mivel a perbíró nem rendelkezett a speciális ügykörre vonatkozó kijelöléssel az OBH Elnökétől, majd benn maradtak a laikus ülnökök a tanácsban, holott július 1. napját követően egyesbíróként kellett volna eljárni az ügyben, illetve a gazdálkodás körébe tartozó kiemelt bűncselekmény folytán három hivatásos bírónak, akik közül az egyik az ügyelosztási rendben feltüntetett, kijelöléssel rendelkező gazdasági vagy polgári ügyszakos bíró.

A törvényszék nem vonta be az eljárásba és az ítéletet sem kézbesítette A.A. ügyvédnek, akit a nyomozó hatóság - a jogi személlyel szemben kiszabható pénzbírság biztosítására elrendelt zár alá vételre figyelemmel - kirendelt a gazdasági társaságok képviselőjére.

Sérelmezte a védő a bizonyítási indítványok elutasítását, mert úgy ítélte meg, hogy azok teljesítése más, a terheltre kedvezőbb tényállás megállapítását tette volna lehetővé.

Részletesen foglalkozott az igazságügyi szakértő kompetenciájával, melyet már az elsőfokú eljárás során is vitatott. Egyrészt a szakértői módszert támadta, mert az összehasonlító adatok a hiteltelen kínai www.alibaba.com <<http://www.alibaba.com>> internetes oldalról származtak, másrészt a szakértő igazolványát a szakvélemény készítése előtt visszavonták a Minisztérium adatbázisa szerint. A szakértői pecsét pedig kötelező kelléke a szakvéleménynek a 2016. évi XIX. törvény szerint, tehát tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az érvénytelen pecsét használatát nem minősítette alaki hibának. Hosszan ecsetelte a védő a szakvélemény megállapításainak - álláspontja szerint - ellentmondásos és megalapozatlan voltát.

A védő továbbra is fenntartotta azon véleményét, hogy az általa megbízott igazságügyi könyv- és adószakértő bevonása elengedhetetlen lett volna, mert a magánszakvéleményében kimunkálásra került részletesen a két gazdasági társaság és a NAV közötti elszámolás, amely az adófolyószámlák alapján olyan eredményt hozott, hogy jóval kisebb a két céget terhelő adókülönbözlet ÁFA adónemben, mint amit az ítélet tartalmaz. Ennek az az oka, hogy a társaságok a bevallásaikban több időszakban is elszámolhattak a fizetendő adót csökkentő tételeket.

A védő állítása szerint az elsőfokú ítélet nem tartalmaz büntetőjogi normasértést, mivel nem rögzíti a Btk. kerettényállását kitöltő adójogi és számviteli szabályokat. A felhívott 2007. évi CXXVII. (ÁFA) törvény 127.§ (1) bekezdése helytelen, mert valójában a vádlott az ügyletek teljesítését tanúsító számlákkal igenis rendelkezett, ezeket állította be az adóbevallásaiba. Hivatkozott az Európai Unió Bíróságának döntéseire és a Kúria 5/2016. KMK véleményére, melyek szerint fiktív számla adótartalma is levonható, ha a jóhiszemű számlabefogadó nem tudta, hogy a

számlakibocsátó valótlan tartalmú számlát adott át részére a megvalósult gazdasági esemény dokumentálására.

Támadta a vádkiterjesztést - ezzel összefüggésben a védekezési jog csorbitását - is, mert az alapos gyanú nem tartalmazta a **2. Trans Kft.** vonatkozásában az **3. Trade Kft.** 3 darab hamis tartalmú számláját, hanem csak 5 darab **4. Kft.-től** befogadott számlát, melyek adótartalma csupán 2.225.000 forint volt. Ehhez képest a vádmódosításban már 8 számla szerepelt 17.457.500 forint adótartalommal.

Sérelmezte a védő a cselekmények befejeződésének időpontja megjelölését és ezzel összefüggésben a hatályos Btk. alkalmazását, mert álláspontja szerint a támogatási összegek már a záró elszámolás 2011. szeptember 14. napján történt benyújtását megelőzően kifizetésre kerültek, tehát az ezt követően 2012. március 22-én teljesített záró összeg semmilyen oksági kapcsolatban nincsen a vádlott magatartásával. Szerinte az 1978. évi IV. törvény 2012. január 1. napja előtt hatályban volt szabályai jelentettek volna előnyösebb elbírálási lehetőséget a vádlott számára. Akkor még nem volt minősítő körülmény az üzletszerűség, mellyel így védcének nem is kellett volna számolnia.

A vagyonekbevitel alkalmazását is törvénysértőnek tartotta a vádlott jogi képviselője, mivel szerinte ez a kétszeres értékelés tilalmába ütközik, ugyanis mindkét gazdasági társaság vonatkozásában jogerős adóhatározatok útján történt meg az adóhiány megállapítása és annak megfizetésre kötelezés.

Mindezekre figyelemmel szorgalmazta az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását.

A másodfokú **nyilvános ülésen** megjelent **ügyész** az átiratában foglaltakat fenntartotta. Cáfolta a védő által felhozott eljárásjogi problémákat, melyek körében rámutatott a törvényszék tanácsának szabályszerű összetételére és a bíró kijelölésének meglétére.

Leszögezte, hogy a vagyonekbevitellel sújtott gazdasági társaságok jogi képviseletének hiányát a vádlott védője nem kifogásolhatja, mivel csak a védcét illetően járhat el, a jogi személyeket illetően nem jogosult észrevételt sem tenni (EBH2013.B.II. pont, BH2016.170.II. pont, BH2018.10.). Megjegyezte, hogy nem törvénysértő, miszerint a jogi képviselő nem vett részt a bírósági eljárásban, de számára az ítélet kézbesítése a fellebbezési szakban is pótolható.

Rámutatott, hogy az igazságügyi gépjármű műszaki szakértő pecsétjének érvénytelensége nem teszi alaki hibássá a szakvéleményt, mivel az nem feltétlen kelléke. A védő által felhívott szakértői törvény, amely a pecsétet kötelező kellékké teszi, a vélemény elkészítését és kiegészítését követően lépett hatályba, 2016. június 15-én. A szakértő a véleményét a tárgyaláson történt meghallgatásain is fenntartotta, továbbá az ítélet meghozatalát követően érkezett beadványában magyarázatát adta a törölt pecsét téves használatának, melytől függetlenül igazolt volt folyamatos szakértői működése.

Nem értett egyet azzal a védői felvetéssel sem, hogy a NAV feljelentése nem érvényes, mert egy odagépelt aláírás volt rajta eredeti kézjegy helyett, ugyanis a közigazgatási döntés semmisségéről szóló 1/2019. Közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozat 2. pontja szerint a közigazgatási döntés kiadmányozójának aláírásával kapcsolatos hiba vagy hiányosság önmagában semmisséget nem eredményez, hanem eljárási jogszabálysértésnek minősül. Egyébként az ítéleti tényállás nem az adóhatósági feljelentésen alapul, hanem a bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás adatain.

Továbbra is megalapozottnak tartotta a tényállást, amelyben csak az előzményi büntetés adatait és a megsértett adó és számviteli jogszabályokat kérte feltüntetni.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban kifejtette, hogy a vádlott tagadását egyértelműen cáfolták különösen **B.B.** és tanú 6 tanúk vallomása, továbbá a számlák.

Az indokolási kötelezettséget a törvényszék maradéktalanul teljesítette, sőt a vádra való utalás és a vád szerinti minősítés is elegendő lett volna az ítélet tényállásának bevezető részében a teljes végindítványi módosítás helyett (Be. 561.§ (3) bekezdés a/ pont). A bizonyítási indítványok

elutasítása és a költségjegyzék nem képezik a tényállás alapját, ezért ezeket a felsorolt bizonyítási eszközök között nem kell említeni.

Az időbeli hatály kérdésében osztotta a törvényszék álláspontját, miszerint a költségvetési család befejezettségét 2012. március 22. napjával lehet rögzíteni, amikor a projekt keretében történt záróelszámolás eredményeként a kifizető az utolsó összeget átutalta, s akkor már az elbíráláskori Btk-nak megfelelő törvényi tényállás volt hatályban.

A vádlott cselekményeinek minősítését az ügyész törvényesnek tartotta. A büntetéskiszabás körében rámutatott a kétszeres enyhítés törvénysértő voltára és arra, miszerint nem enyhítő körülmény a büntetlenség, mivel a terhelt volt korábban elítélve. Súlyosító hatású, hogy a vádlott az ellene folyó büntetőeljárás alatt is, részben speciális kriminológiai visszaesőként fondorlatosan követte el a bűncselekményét. Az enyhítő szakasz egyszeres alkalmazása az időmúlás mellett az elkövetési érték alsó határához közelsége miatt elfogadható.

Az ügyész a vagyoneklobzás alkalmazását törvényesnek tartotta, mivel a jogtalanul felvett támogatások nem lettek visszafizetve. A **2. Trans Kft.** vonatkozásában a jogerős közigazgatási határozatban előírt adókülönbözet és adóhiány nem volt azonos a vád tárgyává tett és az ítéletben megállapított adóhiánnyal.

Fenntartotta az átiratban foglalt indítványait a büntetés súlyosítása, a pénzbüntetés átváltoztatása esetén a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának, a bűnjelekről való döntés és a rendelkező rész pontosítása végett, egyebekben az ítélet helybenhagyását szorgalmazta.

A vádlott **védője** a felmentésre, enyhítésre, illetve az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezését az írásbelivel egyező indokokkal tartotta fenn. Tovább bővítette viszont a tényállás vonatkozásában tett kifogásainak körét azzal, hogy a tényállásból hiányzik annak szerepeltetése, miszerint a **2. Trans Kft.**-vel szemben a felszámolási eljárás befejeződött és a céget törölték.

Hiányzik a pályázati kifizetési kérelmek sorából a 3-as számú kérelem, melyből 2 darab van és az első 2011. július 23. napjára datálódik, a második - hiánypótló - pedig 2011 szeptemberében volt. Rámutatott, hogy a **2. Trans Kft.** esetében a támogatási szerződés megbontásra került, mert a vádnak csak a Sinoway és a Komatsu gépek voltak a tárgyai, a másik két gépre - a brikettnyomóra és a szárító gépre - az nem terjedt ki. Az utolsó kifizetési kérelemben ez a két érintett gép szerepelt. A Komatsu gép előlegének elszámolására vonatkozott a hiánypótlás, mely előleg már 2010-ben kiutalásra került. A szabálytalansági eljárás, amely miatt a záró kifizetés átcsúszott a 2012-es évre, a brikettnyomóra és a szárítógépre vonatkozott, de ez már a büntetőjogi normasértésen kívül esik. Ennek az időbeli hatály és a vagyoni hátrány szempontjából van jelentősége. a könyvszakértő ki tudta volna munkálni, hogy a két gépre adott támogatás nélkül mennyi lett volna valójában a jogosulatlanul elszámolt összeg.

A védő a gépek beszerzési értékének megállapítása körében megismételte az igazságügyi gépjármű műszaki szakértő által alkalmazott módszerek hibáira irányuló érvelését és kérte a szakvéleménynek a bizonyítékok köréből való kirekesztését.

Kérte a tényállás helyesbítését **C.C.** elkövetéskori egészségi állapotának tekintetében, aki nem volt rokkant, mert csak később; 2013-ban szenvedett balesetet. Ezen túl teljesen megalapozatlan, hogy 75 évesen alkalmatlan lett volna a cégvezetésre, illetve nem beszélt magyarul, mivel D. településen született és édesanyja magyar volt. A bíróság fenti megállapításaira nem folyt bizonyítás, mert a törvényszék nem idézte meg és írásbeli tanúvallomás tételére sem hívta fel.

Az **1. Kft.** tekintetében a vádlott terhére rótt Caterpillar csúszó-rakodó gépre nem is kértek támogatást, mégis a vádban felrótták a számla hamisságát. Erről az ítélet indokolásában nincsen semmilyen magyarázat. Könyvszakértő bevonására a védelmi indítvány ellenére nem került sor, így a cég tárgyi eszköz nyilvántartását, könyvelését senki nem látta, hogy mi történt ezzel a géppel.

Ismét vitatta a védő a vádkiterjesztés a **4. Kft.** számlái tekintetében azt is felröva az ügyészségnek, hogy erre vonatkozó bizonyítási eszközt nem jelölt meg. E vonatkozásban többek között rámutatott

arra, hogy nem kereste meg a bíróság a céget, hogy a könyvelésükben szerepelt-e az a gép, amiről csupán tanú 1 tanú állította, hogy nem ezt adták el a vádlott gazdasági társaságának.

A tényállás 11. oldalán lévő táblázatban - a vádkiterjesztés nyomán - szerepel az **3. Trade Kft.** által az **1. Kft**-nek a Maximal villástargoncára kiállított számla, amire korábban nem lehetett Hajas szakértőt kikérdezni, mert eredetileg nem volt az ügy tárgya, erre vonatkozóan az ügyészség a bizonyítékokat sem jelölte meg.

A védő továbbra is hiányolta az adószakértő bevonását a cégek által a tárgyidőszakban befizetendő, illetve levonható ÁFA közötti különbség meghatározására, ami meghatározta volna a tényleges adóhiány összegét, ha egyáltalán volt ilyen.

A meghatalmazott jogi képviselő részletesen kifejtette azon érvelését, amely az eljáró elsőfokú tanács összetételének szabálytalanságára, a magánszakértői vélemények eljárásjogi kezelésére, az adólevonási lehetőség anyagi jogi értelmezésére, az üzletszerűség, mint minősítő körülmény fennállására, a vagyonekbevonás és a pénzbüntetés alkalmazására, továbbá a zár alá vétel jogszerűségére vonatkozott.

Az enyhítő körülmények körében nyomatékosította a terhelt megrokkant egészségi állapotát, melyet a szívbetegsége zárójelentéssel alátámasztottak, a rendkívüli időmúlást és az eljárás indokolatlan elhúzódását. A jogorvoslati kérelmét úgy tartotta fenn, hogy elsődlegesen a hatályon kívül helyezést, másodlagosan a bizonyítottság hiányában történő felmentést, harmadlagosan a joghátrány enyhítését szorgalmazta.

A vádlott **az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában** ismételten elmondta, hogy négy gyermeket neveltek fel a feleségével, akik közül az egyik súlyos epilepsziás beteg. A másik gyermeke még nappali tagozaton egyetemi tanulmányokat folytat, mindkettő eltartásra szorul. Hivatkozott arra, hogy egész életében üzleti tevékenységet folytatott gazdasági társaságok keretében, melyek jelenleg is működnek, nincsen adótartozásuk. Csatlakozott védője kérelméhez.

Az ítélet tábla a Győri Törvényszék ítéletét az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárással együtt, teljeskörűen felülvizsgálta a Be. 590.§ (1) bekezdés értelmében, tekintettel arra, hogy vádlott és védője az ítélet minden részét, tehát a tényállás megállapításait is támadták a jogorvoslati kérelmükben.

A fentiek szerinti felülbírálat eredményeképpen a védelmi fellebbezéseket egyik tekintetben sem találta alapsnak, az alábbiak szerint.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a - bírói szakba kerülés idején hatályos 1998. évi XIX. számú törvénynek is megfelelő - perrendtartási szabályok szerint folytatta le. Bizonyítási tevékenysége során olyan abszolút vagy relatív hatályon kívül helyezést eredményező hibát nem vétett, mely a felülbírálatot akadályozta volna.

A törvényszék kihallgatta a vádlottat, az indítványozott és megidézhető tanúkat, meghallgatta a nyomozás során szakvéleményt adó szakértőt, beszerezte és ismertette a pályázati eljárás, valamint az adóhatósági eljárás, továbbá a közigazgatási per során keletkezett iratokat, a felszámolási eljárás adatait. Tárgyalás anyagává tett minden releváns okiratot. Ezzel az ügy ténybeli és jogi megítélését megalapozó bizonyítékokat feltárta, majd egyenként és összességében egyaránt értékelte és helyesen mutatott arra rá, hogy miért nem fogadható el a terhelt védekezése. Indokolási kötelezettséget maradéktalanul teljesítette és kifejezetten részletes, alapos bizonyítékértékelési tevékenységet végzett, kitérve a védelem valamennyi aggályának, kifogásának cáfolatára.

Az iratokból kitűnik, hogy a Veszprémi Járási és Nyomozó Ügyészség B.1560/2013/63-I. számú vádirata 2016. július 19. napján érkezett a Veszprémi Járásbíróságra. Ebben a terheltet 2 rb - a Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és a (3) bekezdés a/ pontja szerint minősülő - jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével és 4 rb, a Btk. 345.§-ába ütköző, hamis magánokirat felhasználásnak vétségével vádolta az ügyészség. Az új védő meghatalmazása miatt többször elhalasztott első tárgyalás 2017. május 30. napján volt, amikor a bíróság kihallgatta a vádlottat és meghallgatta a gépek értékére szakvéleményt adó szakértő igazságügyi szakértőt. Kihallgatta a vádlott cégei által megvásárolt gépek eredetéről és az adásvétel körülményeiről tanú 1, tanú 6, tanú 7, tanú 4, **E.E.**, tanú 2, tanú 3 tanúkat (14-es számú jegyzőkönyv).

A 2017. október 3. napján tartott folytatólagos tárgyaláson a járásbíróság a szóban előterjesztett ügyészi indítvány alapján az ügyet a vádtól eltérő - a törvényi egységre figyelemmel a Btk. 396.§ (4) bekezdés a/ pontja szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntette - minősítés lehetősége okán előállt hatáskör hiányában áttette a Veszprémi Törvényszékre (18-as számú jegyzőkönyv).

A törvényszék 2018. március 5. napján tartotta az első érdemi tárgyalást, ahol megismételte a vádlott kihallgatását, illetve ismertette a 14-es jegyzőkönyvbe foglalt vallomását, illetve a kihallgatott tanúk nyilatkozatait. Helyesen járt el, amikor az 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) 112.§ (1)-(2) bekezdése szerint elutasította **F.F.** magánszakértő bevonását, továbbá tárgyaláson történő meghallgatását és a benyújtott magánszakértői vélemény tekintetében az okiratra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazta. Ez az új Be. 190.§ (1)-(2) bekezdéseinek és a 198.§ (1) bekezdésének is megfelelő intézkedés volt, mivel a nyomozóhatóság gondoskodott szakértő bevonásáról (12.B.811/2017/7. számú jegyzőkönyv).

A 2018. május 14-16. napi tárgyaláson ismét kihallgatta a járásbíróság által megidézett tanúkat, továbbá **G.G.t**, aki a pályázatokat a vádlott megbízásából a két cégnek elkészítette, valamint **H.H.t**, aki gépet szállított a vádlottnak, továbbá meghallgatta szakértő igazságügyi szakértőt.

A bizonyítás eredményéhez igazodva módosította az ügyész a vádirati tényállást 2018. június 28-án és a 3./ vádpontot kiegészítette a **2. Trans Kft.** képviseletében eljáró vádlott azon magatartásával, miszerint a cég könyvelésében szerepeltette a **4. Kft.** nevében - nem létező gépek eladásáról - kiállított valótlan tartalmú számlákat. Ez a részselekmény egyebekben mindig az ügy tárgyát képezte, melyre bizonyítás folyt a vonatkozó okiratok ismertetésével és dr. tanú 1 tanú kihallgatásával, aki ezt a gazdasági társaságot irányította.

Az ügyész módosította a minősítést a hatályos Btk. 396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző, az (5) bekezdés b/ pontja szerint minősülő, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntettére és 4 rb, a Btk. 345.§ szerinti, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségére (16-os számú utóirat).

A vádlott szívkorházi kezelése folytán a 2018. július 5. napjára tűzött tárgyalást a bíróság elhalasztotta.

A terhelt 2018. július 13. napján új védőt hatalmazott meg, akinek - a vádmódosításra is tekintettel - volt elegendő hosszúságú felkészülési idő a 2018. október 17. napján megtartott utolsó tárgyalásig, melyen a törvényszék a bizonyítási eljárást befejezte és október 30. napján ügyszakhatározatot hozott.

Az ítéletábra osztotta minden tekintetben a főügyészség azon álláspontját, hogy a védő által felhozott eljárásjogi kifogások nem megalapozottak az alábbiak szerint:

Az új Be. 2018. július 1. napjával történt hatályba lépése után a törvényszék elsőfokú tanácsa, mely továbbra is ülnökök közreműködésével járt el, törvényesen volt megalakítva. A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntette a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény a Be. 10.§ (1) bekezdés f/ pont szerint, amelynek az eljárást a

korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, és - a hatályos Be. 868.§ (2) bekezdés értelmében - az 1998. évi XIX. törvény által meghatározott összetételű bíróság folytatja le, ha az ügy az új Be. hatálybalépése előtt a bírósághoz érkezett.

Megjegyzendő, hogy a fent írt ügycsoportot a hatályos Be. 13.§ (3) bekezdés szerint is tanácsban kell tárgyalni, mely három hivatásos bíróból áll és a tanács egyik tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a polgári ügyszakának a bírója, de a 2018. július 1. előtt indult ügyekben nem kell új tanácsot alakítani, hanem az előbb írtak szerint folytatni lehet a tárgyalást az eredeti összetételben, ahogyan ezt a Veszprémi Törvényszék tette.

Az elsőfokú tanácsot vezető bírónak a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény tárgyalására való jogosultsága egyértelmű a 21 031/2006/35 OIT Hiv. számú, 2006. október 30. napján kelt igazolása alapján, melyben **I.I.** - az OIT elnöke - **J.J.**t az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 126/2006. (X.10.) OTI számú határozatával

A 2002. évi I. törvény 303. §-ával módosított 1997. évi LXVII. törvény 14.§-ának (3) bekezdése alapján, hozzájárulásával, kijelölte 2006. november 1. napjától a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 17.§ (5) és (6) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező bírónak.

Az új Be. nem ír elő új kijelölést azon büntető ügyszakos bírák számára, akik a korábbi eljárási törvény szerint jogosultak voltak az OBH/OIT elnöke által hozott kijelölő határozat alapján a szóban lévő speciális ügycsoportban eljárni. A hatályos Be. kötelezővé tette a gazdasági ügyszakos bíró bevonását, akinek értelemszerűen új kijelöléssel nyílik meg a lehetőség a büntető tanácsban való részvételre. Ennek tényét az adott törvényszék ügyelosztási rendjében is meg kell jeleníteni.

J.J. büntető ügyszakos bíró kijelölése tárgyában a Veszprémi Törvényszék Büntető Kollégiumvezetője a védő megkeresésére 2018. október 12. napján kelt 2018.El. I.J.19. számú válaszában közölte, hogy a bíró szolgálati helyének megváltoztatásával, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács jogutódlással történt megszűnésével nem válik szükségessé a speciális ügycsoport tárgyalására való kijelölés, mert ez kizárólag a bíró személyéhez kapcsolódik. A Veszprémi Törvényszék 2018. július 1. napjától hatályos ügyelosztási rendje szerint pedig minden törvényszéki első fokon eljáró bíró tárgyalhat a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt indult büntető ügyet, melyet 2018. október 1. napjától akként pontosítottak, hogy külön kiemelték a speciális kijelölést igénylő ügycsoport intézésére való jogosultságot.

A vagyoneklobzással érintett gazdasági társaságok jogi képviselte a bírósági eljárásban már nem volt kötelező. A nyomozó hatóság kiterjesztette a vizsgálatot a jogi személyekre is, és a mivel fennállt a velük szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedés lehetősége, kirendelte **A.A.** ügyvédet a gazdasági társaságok jogi képviselétére (nyomozati irat 2. kötet 874-876. oldal). Az ügyész azonban nem tett a külön jogszabály - a 2001. évi CIV. törvény - alapján pénzbírság kiszabására indítványt a vádiratban, ellenben vagyoneklobzás alkalmazását indítványozta. Ezért helytálló a törvényszék (ítélet 26-27. oldal) azon indokolása, miszerint a jogi képviselő jelenlétére, részvételére, nyilatkozataira már nem volt szükség és lehetőség a bírósági eljárásban. Az ítélet kézbesítésének pótlása sem volt ilyen módon indokolt.

A NAV feljelentésének és szakértő igazságügyi szakértő véleményének formai hibáira, annak a bizonyítás törvényességét nem érintő joghatásaira, a védelem további bizonyítási indítványainak elutasításának indokoltságára vonatkozó törvényszéki és főügyészi érvelést a táblabíróság teljes mértékig osztotta.

A gépek értékének becslésére ezért teljesen elfogadható volt szakértő írásban benyújtott, kiegészített, majd a tárgyalási szakban többször szóban megerősített szakvéleménye. Megjegyzendő, hogy a műszaki berendezések tényleges beszerzési ára nem derült ki, mert a vádlott erre nem

nyilatkozott, hiteles analitika (adásvételi szerződések) pedig nem álltak rendelkezésre a cégek könyvelésében.

A védő nemcsak megalapozatlanság és ehhez kapcsolódóan az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt, hanem téves anyagi jogi értelmezésre hivatkozva is támadta a vád koncepcióját, illetve az ítéleti tényállást.

Véleménye szerint a jóhiszeműen befogadott fiktív számlák alapján is lehetősége volt a vádlott cégeknek az adó levonására, mert nem volt kötelezettsége utána nyomozni, hogy a számlakibocsátó valós tartalmú bizonylatot adott-e át számára. Ezért szorgalmazta az általa megbízott könyv- és adószakértő magánszakvéleményének perbe vonását, aki kimunkálta a cégek adófolyószámlájának alapul vételével a befizetendő és levonható ÁFA tételek közötti különbséget az elkövetési időszakra vetítve.

Az ítéletábra álláspontja szerint azonban téves az adójogi (tehát közjogi) jogviszony értékelési szempontjait alapul venni, mivel jelen ügyben a vád tárgyát azt képezte, hogy a terhelt által a támogatási szerződés feltételeinek teljesítésére bemutatott számlák valótlan tartalmúak voltak, továbbá e hamis adatokat tükröző számlák adótartalmát az érintett cégek jogosultalannal igényelték vissza az állami költségvetésből.

Kitért a védő az Európai Unió bíróságának C-354/03., C-355/03. és C-484/03. számú egyesített döntésére (az ún. Optigen-ügy) adójogi konzekvenciáira és a Kúria 5/2016. KMK véleményére, amely az ÁFA levonhatósága estköreit elemzi és megállapítja, hogy két esetben a fiktív számla alapján is lehetséges az általános forgalmi adó levonásba helyezése.

Ezzel szemben fel kell hívni a vonatkozó 20/2007. BKv. számú legfelsőbb bírósági véleményt is abban a vonatkozásban, hogy az adóhatósági eljárásban megállapított tények mennyiben és milyen módon vehetők figyelembe a büntető eljárásban.

Az uniós joggyakorlatra történő hivatkozás annyiban valóban megalapozott, hogy korábban a magyar adóhatóságnak a gyakorlata az volt, hogy a számla befogadójának is igazolnia kellett, miszerint a számlák, amelyeket ő befogad, és amelyre ÁFA-levonási jogot alapít, hitelesek, megfelelően kiállítottak és az ÁFA megfizetése megtörtént. Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a közös hozzáadott értékadórendszerrel szóló 2006/112. EK tanácsi irányelvet sérti meg az a nemzeti adóhatóság, amikor megtagadja az adóalany által fizetendő hozzáadott értékadóösszegéből a számára teljesített szolgáltatások után előzetesen felszámított adóösszegének levonását amiatt, hogy az e szolgáltatásokra vonatkozó számlakibocsátója, vagy annak valamely alvállalkozója szabálytalanságot követett el anélkül, hogy ezen adóhatóság objektív körülmények alapján bizonyítaná azt, hogy az érintett adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, miszerint a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az említett számlakibocsátó, vagy a szolgáltató láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt.

Az Európai Bíróság a C.80/2011. és C.142/2011. (ún. „Mahagében/Dávid-ügyben”) hozott határozata is rámutatott, hogy ez a kötelezettség elsődlegesen az adóigazgatási eljárásban vonatkozik az államra. E döntések leszögezték, miszerint a bizonylatban vevőként feltüntetett adóalany adózással kapcsolatos jogai nem sérülhetnek, ha - az adóköteles tényállás kapcsán - az a termékértékesítés körülményeit figyelembe véve kellő körültekintéssel járt el. A levonási jog nem tagadható meg kizárólag azon az alapon, hogy a számla befogadója nem győződött meg arról, miszerint a levonási joga gyakorlásául alapul szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója adóalanynak minősül-e, rendelkezik-e valójában a szóban forgó termékekkel, képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy adóbevallási- és fizetési kötelezettségének eleget tesz-e. Az az indok sem elegendő, hogy az említett számlán kívül a levonási jog gyakorlója nem rendelkezik más irattal, amely bizonyítaná az említett körülmények fennállását.

Lényeges, hogy mindez a közigazgatási és adóigazgatási eljárásra vonatkozik, de a védő által említett 5/2016. (IX.26.) KMK vélemény is úgy fogalmaz a 2-3./ pontban, hogy: „Ha a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlában szereplő felek között, akkor - a tényállás függvényében - vizsgálni lehet, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

Ha a gazdasági esemény a számlában szereplő felek között megvalósult, de a számlakibocsátó (vagy az általa befogadott számla kibocsátója) csalárd magatartást valósított meg, az adóigazgatási eljárásban vizsgálni kell, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról."

Vagyis az adóhatóságnak bizonyítást kell folytatni a számlabefogadó tudattartalmára és amennyiben az állapítható meg, miszerint tudott vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jogának megalapozására felhozott ügylettel az eladó, illetve a szolgáltató vagy az értékesítési láncban korábban közreműködő gazdasági szereplő által elkövetett adócsalásban vesz részt, az adóvisszatérítést meg kell tagadni.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett - az **1. Kft.**, illetve a **2. Trans Kft.** felperesnek a NAV ellen folyamatban volt közigazgatási pereiben a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott - 1.K.27.206/2015/10. és 1.K.27.207/2015/30. számú jogerős ítéleteiben a bíróság rögzítette, hogy az adóhatóság az adókijátszást a felperes gazdasági társaságok oldaláról bizonyította, ezért a jogtalanul levont adókülönbözet megfizetésére kötelezést támadó kereseteket elutasította (10/I. számú utóirat 7. és a 10/II. számú utóirat 8. oldal).

A büntetőeljárásban azonban más szabályok érvényesülnek. A büntetőjogban a bíróságnak azt kell bizonyítania, hogy a vádlott (legalább eshetőleges) szándékkal szegte meg az adózással kapcsolatos szabályokat, ugyanis a költségvetési csalásnak nincsen gondatlan alakzata. A büntetőbíróságnak - függetlenül az EUB ítéletek iránymutatásától - azt kell megállapítani, hogy a vádlott szándéka kiterjedt az adózással összefüggő kötelezettség megszegésére és ennek eredményeként az adóhiány, mint eredmény előidézésére.

A büntető bírósági eljárásban a bűnfelelősség elve szerint mindig a tényfeltáró munka alapján lehet a vádlott tudattartalmára következtetni, illetve a felróható szándékos magatartás bizonyítottsága esetén a bűnösséget a költségvetési csalásban megállapítani.

Nincsen jelentősége annak, hogy a vádemelés előtt milyen adóhatósági gyakorlat folyt. Az adóhatóság határozata a büntetőbíróságot nem köti, hiszen a Be. 7.§ (5) bekezdése alapján önállóan állapítja meg a tényállást és az abból levonható következtetéseket. Az más kérdés, hogy ezeket a határozatokat - figyelemmel a szabad bizonyítás elvére - okirati bizonyítékként felhasználhatja a bíróság a büntetőeljárásában is, amelynek indokát kell adnia, mint ahogyan ezt maradéktalanul megtette az elsőfokú bíróság.

Az alapos gyanú és a vád tárgya tehát mindvégig a gépek vásárlásáról befogadott számlák valóságtartalma, azok jogellenes felhasználása volt a támogatási jogviszonyban és az adózás körében. A tanúvallomásokkal és az okirati bizonyítékokkal ez maradéktalanul alátámasztást nyert. Ezek megalapozták az **3. Trade Kft.-től** és a **4. Kft.-től** származó számlák tényállásba való szerepeltetését, melyeket már az adóhatósági vizsgálat is görcső alá vett.

vádlott neve vádlott következetesen tagadó vallomásával szemben a gépek beszerzésének valódi folyamatát a tanúk - tanú 6, tanú 3, **E.E.** és tanú 1 - részletesen elmondták. A **4. Kft.** nem azon gépeket számította be a vádlott cégével való elszámolásba, amik a támogatás jogszerűségének igazolására bemutatásra került. A tartozás fejében ugyanis két régi kis gépet adott tanú 1 cége vádlott neve vádlott társaságának.

A **2. Trans** Kft-vel és az **1. Kft**-vel üzleti kapcsolatban állt tanúk valamennyien elmondták, hogy nem **C.C.**-val álltak személyes kontaktusban, hanem a vádlottal, aki az **3. Trade** Kft. ügyeit ténylegesen intézte, vagyis nemcsak „postás” volt, ahogyan ezt állította.

G.G. tanú, a pályázati anyagok elkészítője, vallomásában leszögezte, hogy mindenben a vádlott utasításai szerint járt el, aki meghatározta annak minden pontját. A tanú azt is elmondta, hogy a **5. Zrt.** ellenőrei a cégek telephelyén csupán a gépek meglétét és műszaki azonosítóit ellenőrizték, de az elszámoláshoz felhasznált számlák háttérét nem vizsgálták.

Tekintve, hogy a vád nem érintette a két gazdálkodó szerv teljes működését, nem volt szükség a könyvszakértő bevonására, valamint a társaságok adózásának adószakértő igénybevételével való vizsgálatára. A valóltan számlák adótartalmától eltekintve elképzelhető, hogy a **2. Trans** Kft-nek és az **1. Kft**-nek lehetett jogszerű adókövetelése az állammal szemben, de ez a közigazgatási eljárásban volt releváns.

A fent írtakból kitűnik, hogy a védelmi fellebbezés érvelése részben az eljárási szabályok alkalmazását, részben bizonyítékok értékelését, illetve ezzel összefüggésben az anyagi jogi megállapításokat támadta. Az elsőfokú bíróság logikus és teljes körű mérlegeléssel megalapozott tényállást állapított meg, amely a másodfokú döntésnek is alapjául szolgált.

Ugyanazon bizonyítási anyag mellett tehát az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége és az általa megállapított tényállás alappal nem támadható. Ily módon a megalapozatlanság miatti felmentésre irányuló fellebbezés sem foghatott helyt.

Az eljárási és logikai hibáktól mentesen mérlegeléssel megállapított tényállás a megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól mentes, csak kis mértékben szorul pontosításra, melyet a másodfokú bíróság büntetőjogi keretdispozíciót tartalommal kitöltő megsértett adójogi szabályok megjelölésével a Be. 593.§ (1) bekezdés a/ pontja értelmében az alábbi módon eszközölt.

Az ítélet *7. oldalának 5. bekezdésében* rögzített személyi körülmények kiegészítendőek azzal, hogy a vádlott szívbeteg, többször szorult kórházi kezelésre (12.B.811/2017/18. számú orvosi iratok).

Az előéleti adatok között kell feltüntetni, hogy a vádlottat a Veszprémi Városi Bíróság a 2011. június 23. napján kelt és a Veszprém Megyei Bíróság 1.Bf.687/2011/3. számú határozatával 2011. október 18. napján jogerős 5.B.1196/2010/8. számú ítéletével közokirat-hamisítás bűntette miatt 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte (nyomozati iratok 1904-1905. oldal).

A tényállás *7. oldal utolsó bekezdése* pontosítandó akként, hogy a vádlott 1992. november 23. napjától 2014. július 10. napjáig folyamatosan képviselte a tulajdonában lévő **2. Trans** Kft-t, majd eladta 2013. július 4. napján **K.K.** ukrán és **L.L.** litván állampolgárnak, aki egyben ügyvezetője is lett. A céggel szemben a meg nem fizetett adótartozás okán indult az első végrehajtási eljárás 2014. február 13. napján. A végrehajtási eljárások részben a cég működése alatt, részben törlését követően megszűntek.

A Kft-vel szemben a NAV kérelme alapján 2015. július 24. napján rendelte el a felszámolási eljárást a cégbíróság és ennek eredményeként 2017. április 21. napjával törölték a cégnyilvántartásból.

Mellőzi a táblabíróság az *ítélet 10. oldalának első bekezdéséből* a „magyarul kevésbé beszélő és megrokkant egészségi állapotú” kitétel, mivel nem folyt arra bizonyítás, hogy a vádlott anyósa - **C.C.** - mennyire beszél magyarul, illetve milyen az egészségi állapota.

A büntetőjogi keretdispozíciót tartalommal kitöltő megsértett adójogi - és számviteli szabályok, részben hiányoznak. Ezeket a tényállásban a *12. oldal 7. bekezdése után* kell rögzíteni az alábbiak szerint:

A vádlott a tényállásban ismertett magatartásával megsértette az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CCCVII. törvény 127.§-ának (1) bekezdésében írott adólevonási szabályokat, melyek ítéletszerkesztési hiba folytán a jogi indokolásba kerültek (24. oldal).

A tényállásban írott cselekvőségével a vádlott megszegte a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény:

- 15.§ (3) bekezdését, mely értelmében a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen az e törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak (a valódiság elve).
- 165.§ (2) bekezdését, mely szerint a számviteli (könyvviteli) nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. Szabályszerű az a bizonylat, amely az adott gazdasági műveletre (eseményre) vonatkozóan a könyvvitelben rögzítendő és a más jogszabályban előírt adatokat a valóságnak megfelelően, hiánytalanul tartalmazza, megfelel a bizonylat általános alakai és tartalmi követelményeinek, és amelyet - hiba esetén - előírászerűen javítottak.
- 166.§ (2) bekezdését, mely úgy szól, hogy a számviteli bizonylat adatainak alakilag és tartalmilag hitelesnek, megbízhatónak és helytállónak kell lennie. A bizonylat szerkesztésekor a világosság elvét szem előtt kell tartani.

Az ítéletábra a Be. 593.§ (3) bekezdése szerint a fentiekkel kiegészített, ily módon teljeskörűen megalapozott tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mely az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A vádlott bűnösségére okszerűen vont következtetést a törvényszék. Helyes a vádlott terhére rótt bűncselekmények minősítése és megnevezése is. A törvényszék a költségvetési csalás kétféle elkövetési magatartásának és a két cég kétféle jogviszonya keretében, folytatódóan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának körében színvonalas jogi indoklást adott, amely csak a védelmi kifogások cáfolatára nézve igényel kisebb kiegészítést.

A törvényszék ítéletének 24. oldalán nagyon helyesen fejtette ki, hogy adólevonási jog gyakorlására nem alkalmas az a számla, amelyen feltüntetett gazdasági esemény egyáltalán nem vagy nem azon felek között jött létre.

A jogirodalom szerint az Áfa tv. 127.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján az ÁFA levonási joggyakorlásának tárgyi feltétele az ügyletet tanúsító számla. Ennek kötelező adattartalmát az Áfatv.169.§-a határozza meg. A vádlott által vezetett gazdasági társaságok - mint az Sztv. hatálya alá tartozó gazdálkodók - által befogadott, könyvelésébe és az ÁFA analitikába beállított, ÁFA levonási jogtárgy feltételeként kezelt számlával szemben alapvető követelmény, hogy az megfeleljen az Sztv. 15.§ (3) bekezdése által definiált valódiságelvnek: a könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük. A „kívülállók” kategóriájába beletartozik, mások mellett az adóhatóság és a bíróság is.

Amennyiben a számlában szereplő adatokra nézve megvalósul az Sztv. szerinti valódiság elve, a számla hiteles, alapítható rá ÁFA levonási jog. A kívülállók számára való azonosíthatóság azonban csak írásbeliségen alapulhat. A számla kiállítás alapjául szolgáló gazdasági esemény megvalósulása kapcsán a tanúvallomások alkalmasak lehetnek a számla egyes adatainak megerősítésére, vagy éppen kétségesé tételére, de a tartalmi hiányosságok pótolására nem. A számla tartalmi hitelességének igazolására, a számlán kívüli okmányok, különösen a szigorú számadásúak

alkalmasak (AVÉ 2019/3.). Ilyen iratok jelen ügyben nem álltak rendelkezésre, ezzel szemben a számlakibocsátóknak tulajdonított bizonylatok nem a valóságot tükrözték, mivel nem a vádlott anyósának formális ügyvezetése alatt állt **3. Trade Kft.** volt a számlában foglalt gépek valódi eladója és a **4. Kft.** sem rendelkezett olyan berendezésekkel, amikről a nevében kiállított okiratok tartalmaztak.

Ilyen számlák pedig sem a támogatás jogszerű felhasználásának igazolására, sem ÁFA levonásra nem voltak alkalmasak.

A vádlott a pályázati pénzek felhasználását folyamatosan csalárdan számolta el, s csalárdan csökkentette a fent írtak szerint az általános forgalmi adó fizetési kötelezettségét.

A cselekmények rendbelisége szempontjából nem a gazdasági társaságok száma releváns, ahol az elkövető kifejtette a tevékenységét (BH2004.270.I. pont).

A vádlott nem hivatkozhat alappal az alkalmazott vagy megbízott könyvelő felelősségére az adóbevallások helytelensége tekintetében, ugyanis a költségvetésbe történő kötelezettség őt terhelte, mint ügyvezetőt (BH2003.397.).

A költségvetési csalás és az elkövetésükkel összefüggésben - valótlan tartalmú számlák felhasználásával - megvalósított magánokirat-hamisítás alaki halmazata valóságos. A közbizalom ellen bűncselekmény rendbeliségét az ugyanazon jogviszonyok száma határozza meg, azon belül több okirat felhasználása folytatólágosságot eredményez (BH1982.358.). Eszerint a 2 gazdasági társaság vonatkozásában fiktív számlákkal elszámolt pályázatok és 2 cég tekintetében az **3. Trade Hungary Kft.** és a **4. Kft.** nevében kiállított fiktív számlák felhasználása adja a 4 rendbeli cselekményt.

A táblabíróság sem értett egyet azzal, hogy a védő szerint a törvényszék tévesen állapította meg a vád tárgyává tett cselekmények befejezettségének időpontját is és ennek eredményeként tévesen alkalmazta a Btk. 2.§-ára hivatkozással a jelenleg hatályos anyagi jogi szabályokat, melyek szigorúbb elbírálást eredményeztek. A védő a **2. Trans Kft.** támogatási szerződéséhez kapcsolódó (korábban kötött, de később lezárult) 2011. szeptember 14. napján benyújtott kifizetési kérelmet vette alapul, mint a cég részéről végrehajtott utolsó aktust a támogatás megszerzése érdekében.

Az iratokból megállapítható, hogy a szóban lévő projekt a támogatandó gép írásbeli megrendelésével minősül megkezdettnek és a pénzügyi elszámolást (záró kifizetési igénylés) követő utolsó kifizetéstől számított maximum 30 napig, legfeljebb 24 hónapig tart. A pénzügyi elszámolás benyújtásának végső határideje 2013. március 31. napja lett volna (Veszprémi Járásbíróság B.915/2016/5. számú utóirat „pályázati felhívás és útmutató” című melléklet C8.1. és C9. pontja).

A tényállás 1./ pontjában körül írt támogatási szerződés 2009. augusztus 18-án kötött és a **5. Zrt.** a záróelszámolás eredményeként a **2. Trans Kft.** részére 10.584.745 forint átutalásáról intézkedett 2012. március 22. napján.

A tényállás 2./ pontjában a vádlott által képviselt **1. Kft.**-vel fennállt támogatási szerződés esetében a kezdő időpont 2010. november 15. napja, a záró kifizetés napja 2011. június 30. napja volt. A támogatási szerződés egységes jogviszony, amely a szerződés megkötésétől a záró elszámolást követő kifizetésig tart, vagyis az utolsó aktus határozza meg a törvénysértő cselekmény befejezettségének időpontját.

Tekintve, hogy a vádlott terhére rótt egyik bűncselekmény 2012. március 22. napján fejeződött be, kizárólag ezen időpont alapul vételével dönthető el az időbeli hatály szempontjából, miszerint az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos anyagi jog alkalmazandó-e.

A 2011. évi LXIII. törvény által 2012. január 1. napjától módosított Btk. 310.§-a egyébként a költségvetést károsító bűncselekményeket a jelenleg hatályos törvénnyel lényegében azonos tartalommal szabályozta. A megszegett igazgatási keretjogszabályok tartalmában pedig nem állt be változás (1/1999. BJE).

Helyesen fejtette ki a törvényszék az ítélet 25. oldalán, hogy a 2012. január 1. napja előtt hatályban volt szabályozás alapul vételével nem lehetett volna kedvezőbben elbírálni a vádlott terhére rótt bűncselekményeket. Ugyanis a tényállás 1-2./ pontjában írott két részcselekmény az 1978. évi IV. törvény 314.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és - 5 évig terjedő szabadságvesztéssel - büntetendő, a (2) bekezdés a/ pontja szerint minősülő, folytatólagosan elkövetett az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntettként nyert volna értékelést, amely mellett többszörös halmazatban állt volna 2 rb, a Btk. 310.§ (1) bekezdésbe ütköző és (3) bekezdés szerint minősülő és - 1-5 évig terjedő szabadságvesztéssel - büntetendő az adóbevételt jelentős mértékben (2-50 millió forint között) csökkentő adócsalás büntetével, továbbá a két cég tekintetében benyújtott hamis tartalmú adóbevallások miatt 2 rb, a Btk. 276.§ szerinti folytatólagosan elkövetett - 1 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett - magánokirat-hamisítás vétségével. A halmazatra figyelemmel a büntetési tétel 1-7 év szabadságvesztés lett volna.

Ez a szabályozás is tartalmazta már a büntetési tétel középértékéből való kiindulást, viszont a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés $\frac{3}{4}$ részének kitöltését követő nap volt. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét ugyancsak magasabb mértékben - legalább 2.500 forintban - határozta meg az 1978. évi IV. törvény.

Az időbeli hatály tekintetében tehát helyesen foglalt állást a törvényszék, amikor az elbíráláskor hatályban lévő Btk. szabályait alkalmazta, mert az a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja és a pénzbüntetés egy napi tételének összege tekintetében feltétlenül kedvezőbb elbírálást eredményezett.

Az üzletszerűség feltételeként megkívánt rendszeres haszonszerzésre törekvés más személy vagyoni gyarapodása érdekében elkövetett cselekmények esetében is megállapítható. Üzletszerűen elkövetettnek minősül ezért annak a cselekménye, aki a munkakörét felhasználva csalás elkövetése révén maga vagy más részére törekszik rendszeres anyagi hasznot biztosítani (BH2008. 174.).

Az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltételei egyaránt adottak.

Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú, vagy harmadik személy részére) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akarat elhatározást is. Ezen szándék megállapítására következtetési alapot ad, hogy a vádlott a cégei keretében hosszabb ideig folytatott gazdasági tevékenysége körében követte el a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményeit, amelyből származott a jogtalan haszon.

Ha a haszon reményében (s egyébként hasznot is realizálva) az ugyanolyan jellegű bűncselekmények közel 3 éven keresztül ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás mögötti szándék az üzletszerű elkövetést is átfogta, mint ahogy ezt a 39/2007. BK vélemény is alátámasztja.

A törvényszék a büntetés kiszabása körében megalapozottan volt figyelemmel az Európai Emberi Jogi Bíróság határozatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövegezésére, - annak is a 6. cikkére - az ésszerű időn belül való eljárás követelményeire. Erre tekintettel is állapította meg a vádlott vonatkozásában (az enyhítő rendelkezések alkalmazásával) a büntetési tétel alsó határa alatt a szabadságvesztés büntetést.

Az idézett 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelye szerint, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása.

Jelen eljárásban azt kell megállapítani, hogy ez a követelmény sérelmet szenvedett, ugyanis majdnem 3 év eltelt bírói szakban és 7 év a bűncselekmények elkövetése óta, amely időtartam nem vonható az „ésszerű idő” kategóriájába, ugyanakkor a vádlottnak sem róható fel, hiszen nem az ő magatartása vezetett az eljárás elhúzódásához.

A táblabíróság osztotta a főügyészi indítványban írtakat abban, hogy a vádlott javára megállapítható enyhítő körülmények - hangsúlyosan az időmúlás - az elsőfokú eljárásban maximálisan értékelésre kerültek.

Ezért törvényesen alkalmazta a súlyosabb, 5-10 éves büntetési tételű bűncselekményhez igazodva a Btk. 82.§ (2) bekezdés b/ pontja szerinti egyszeres enyhítést, azonban a (4) bekezdésben írt kétszeres leszállásra nincsen törvényes ok, mivel sem kísérletről, sem bűnsegélyről nem beszélhetünk. Így az elsőfokú bíróság által kiszabott 1 év 10 hónap szabadságvesztés törvénytört.

Ezért a másodfokú bíróság a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát a fent írt jogszabályi hely szerinti törvényi minimumra; 2 évre felemelte.

A hosszabb időn keresztül zajló elkövetés és a cselekmények jelentős tárgyi súlya folytán - további enyhítő körülmények hiányában - a táblabíróság nem látott lehetőséget, hogy a szabadságvesztés végrehajtását is felfüggeszse.

A kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata a Btk. 37.§ (2) bekezdés a/ pontja szerint börtön, mivel részben büntett miatt alkalmazta a bíróság. A pénzbüntetés alkalmazása törvényes és arányos, de a helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata nem fokház, hanem ugyancsak börtön, mert ez végrehajtás esetén igazodik a szabadságvesztéshez a Btk. 51.§ (2) bekezdés I. fordulata szerint.

A pénzbüntetés napi tételeinek száma arányos a cselekmények tárgyi súlyával, a napi tétel összege pedig a 25. számú BK vélemény szempontjai nyomán igazodik a terhelt vagyoni viszonyaihoz, aki a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy nem is tudja pontosan, hány ingatlan van a tulajdonában (7-es számú jegyzőkönyv 3. oldal). A jogtalanul megszerzett anyagi haszonhoz képest nem eltúlzott a pénzbüntetés 1 millió forintos összege.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés indokolt az elkövetett bűncselekmények jellegére tekintettel, de a hivatkozott jogszabályi hely azzal pontos, hogy a törvényszék a Btk. 61.§ (1) bekezdése és a 62.§ (1) bekezdése szerint határozta meg annak tartamát.

A foglalkozástól eltiltás alkalmazása szükségeszerű, hiszem a vádlott két gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségviselői pozíciójában, azzal visszaélve valósította meg a gazdálkodás körébe tartozó bűncselekményeit (BH2015.59.).

A vagyonekobbzás alkalmazása törvényes és kötelező volt a Btk. 74.§ (1) bekezdés a/ pontja és (2) bekezdés alapján, mivel a jogosulatlanul igénybe vett támogatás összegével a két gazdasági társaság gazdagodott. Ez nem jelent kétszeres értékelést, mert arra a jogellenesen elvont ÁFA-ra nem terjed ki az intézkedés, amelynek megfizetésére a gazdasági társaságokat a közigazgatási eljárásban kötelezték. A 69/2008. számú BK vélemény II. pontja értelmében nem lehet vagyonekobbzást elrendelni arra a vagyona, amely a sértetthez (jelen ügyben a költségvetésbe) már visszajutott, illetve amelynek megfizetésére a terheltet, illetőleg a jogosulatlanul megszerzett vagyon birtokosát kötelezték.

A vagyonekobbzás tárgyában hozott rendelkezések körében azonban a táblabíróság észlelte, hogy az **1. Kft.** vonatkozásában - a fent írt elvekkkel ellentétben - a törvényszék nemcsak a jogosulatlanul igénybe vett támogatás összegét, hanem az elvont ÁFA-t is beszámította. A nyomozati iratok 5/2136. oldalán elfekvő 2013. április 15. napján jogerőre emelkedett NAV határozat szerint a gazdasági társaságot 8.010.000 forint adóhiány, 492.000 forint adóbírság és 136.000 forint késedelmi pótlék tekintetében marasztalták. Nyilvánvaló, hogy a Kft., ezt megfizette, mert vele szemben nem kezdeményezett a NAV felszámolási eljárást.

Ezért a másodfokú bíróság az **1. Kft.**-vel szemben elrendelt vagyonekobbzás összegét 9.120.000 Ft-re - a gépek vásárlásához jogosulatlanul megszerzett támogatás összegére - mérsékelte.

Mivel az eljárás vagyonekobbzással fejeződött be, nem volt eljárásjogi alap a gazdasági társaságok tulajdonában lévő munkagépekre elrendelt zár alá vétel feloldására, mely a végrehajtásig tart. Megjegyzendő, hogy a vagyoni kényszerintézkedés nemcsak a jogi személlyel szemben külön jogszabály alapján alkalmazható pénzbírság biztosítására, hanem a vagyonekobbzásra is el volt rendelve már a nyomozás során (14.Bny126/2016/2. számú végzés).

A bűnjelekről való rendelkezés nagyobb részben nyomon követhető és törvényes, de az elsőfokú bíróság elmulasztott intézkedni a Veszprémi Törvényszék Bj.I.197/2016/13-15. tétel alatti 2011. évi főkönyvi kartonokról és adóbevallásról, mely iratok lefoglalását az ítéletábla megszüntette és a **2. Trans Kft.** részére kiadni rendelte a Be. 320.§ (1) bekezdés a/ pontja és a 321.§ (1) bekezdés szerint.

A 2. tétel alatt nyilvántartott iratok részben a **2. Trans Kft.** tulajdonát képező 20110905 és 20110245 számú számlatömbök, a 667 számú számlatömb pedig az **1. Kft.** tulajdona.

A 4. tétele alatt nyilvántartott 2011. évi főkönyvi karton szintén a **2. Trans Kft.** tulajdonát képezi, de az 1-6. sorszámozott lapon elfekvő számlamásolatok, szállítólevelek, költségek részletezése az **1. Kft.**-től kerültek lefoglalásra. Ezért a végrehajthatóság érdekében az ítéletábla ezekről az iratokról külön-külön rendelkezett és a lefoglalást szenvedő gazdasági társaságok részére kiadta az idézett jogszabályi helyekre figyelemmel.

Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, azokat a felülbírálat nem érintette.

Osztotta a táblabíróság a főügyészi átiratban rögzített észrevételt, miszerint az ítélet bevezető részében további tárgyalási napként fel kell tüntetni a 2018. május 16. napját, továbbá nem tartozik a vádlott személyi adatai körébe, ezért mellőzendő a tartózkodási helye, munkahelye, tisztsége, telefonszáma, valamint kiegészítendő azzal, hogy vádlott neve személyazonosító igazolványának száma: Ezeket a másodfokú bíróság pontosította a Be. 561.§ (1) bekezdés és a (2) bekezdés b/ pontjában írtakra figyelemmel.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítéletábla a Veszprémi Törvényszék 2018. október 30. napján kihirdetett 12.B.811/2017/38. számú ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdés alkalmazásával a

rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, egyebekben a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Győr, 2019. április 11.

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

. Vajda Edit sk.
előadó bíró

. Németh Balázs sk.
bíró

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Veszprémi Törvényszék 2018. október 30. napján kelt 12.B.811/2017/38. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2019. április 11.

. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke